

Innst. S. nr. 51

(2007-2008)

Innstilling til Stortinget fra helse- og omsorgskomiteen

Dokument nr. 8:81 (2006-2007)

Innstilling fra helse- og omsorgskomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Harald T. Nesvik, Anders Anundsen, Jan-Henrik Fredriksen og Vigdis Giltun om å fastsette krav til responstid for ambulansetjenesten i hele landet

Til Stortinget

SAMMENDRAG

Det fremmes i dokumentet følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen fastsette krav til responstid for ambulansetjenesten i hele landet."

Forslagsstillerne viser til at under behandlingen av St.meld. nr. 43 (1999-2000) (Akuttmeldingen) fremmet Sosialistisk Venstreparti og Fremskrittspartiet følgende forslag;

"Stortinget ber Regjeringen legge fram en økonomi- og tidsplan for å gjøre Akuttutvalgets forslag til responstider gjeldende."

Det framholdes at det i den senere tid har blitt stilt spørsmål om lang responstid i ambulansetjenesten har vært direkte årsak til flere dødsfall, og at det er blitt pekt på store forskjeller i responstid fra helseregion til helseregion. Dette er etter forslagsstillernes syn ikke tilfredsstillende.

Forslagsstillerne er av den oppfatning at en rask responstid for ambulansetjenesten er svært viktig for den enkeltes trygghet for liv og helse, og de mener det er nødvendig med nasjonale forskrifter som fastsetter maksimal responstid for ambulansetjenesten.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Jorodd Asphjell, Jan Bøhler, Sonja Mandt-Bartholsen, Gunn Olsen og Dag Ole Teigen, fra Fremskrittspartiet, Jan-Henrik Fredriksen, Vigdis Giltun og lederen Harald T. Nesvik, fra Høyre, Inge Lønning og Sonja Irene Sjøli, fra Sosialistisk Venstreparti, Johnny Ingebrigtsen, fra Kristelig Folkeparti, Laila Dāvøy, fra Senterpartiet, Rune J. Skjælaaen, og fra Venstre, Gunvald Ludvigsen, viser til St.meld. nr. 43 (1999-2000) og Inst. S. nr. 300 (2000-2001) der responstid på ambulanser er drøftet. Komiteen har merket seg at responstiden kan variere betydelig fra sted til sted, og at responstiden flere steder er for lang. Komiteen viser til departementets skepsis til innføring av responstider med henvisning til at dette vil være vanskelig å overholde i store deler av Distrikts-Norge.

Komiteen merker seg at følgende responstider, som den gang ble foreslått, er anbefalt som veiledende i planleggingen av tjenestetilbudet:

- Akuttoppdrag: 12 minutter for 90 prosent av befolkningen i byer og tettsteder og 25 minutter for 90 prosent av befolkningen i grisgrendte strøk.
- Hasteoppdrag: 30 minutter for 90 prosent av befolkningen i byer og tettsteder og 40 minutter for 90 prosent av befolkningen i grisgrendte strøk

Komiteen merker seg også at departementet den gang ville følge utviklingen og komme tilbake med innskjerping av kravene dersom responstiden avviker vesentlig.

Komiteen er klar over at deler av Norge også har tilbud der luftambulansen inngår i akuttoppdrag og

hasteoppdrag, noe som bidrar til å bedre responstiden der avstandene er store. Komiteen ser dermed at luftambulansen er et viktig bidrag når det gjelder målsettingen om at 90 prosent av landets befolkning skal kunne nås av legebemannet ambulanse i løpet av 40 minutter.

Komiteen viser til Innst. S. nr. 300 (2000-2001) der et flertall bestående av Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Høyre og Senterpartiet har følgende merknad:

"Flertallet er innforstått med at hensynet til økonomi og knapphet på kvalifisert ambulanspersonell vil virke begrensende på mulighetene for umiddelbar iverksettelse av akuttutvalgets forslag til responstider. Flertallet vil peke på behovet for nærmere utredning av konsekvenser knyttet til gjennomføring av slike responstider, der det også foretas nødvendige avklaringer av begreper som "byer", "tettsteder" og "grisgrendte strøk."

Det samme flertallet fremmet følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen legge frem for Stortinget en økonomi- og tidsplan for styrking av ambulansetjenesten som bygger på Akuttutvalgets forslag til responstider."

Komiteen følger langt på vei disse betraktninger og merker seg også at et daværende mindretall bestående av Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti anmerket følgende i Innst. S. nr. 300 (2000-2001):

"Disse medlemmer har også merket seg skepsisen fra flere av høringsinstansene som mener at disse kravene til responstider vil være vanskelig å overholde i store deler av distrikts-Norge. I tillegg vil det kunne føre til økte kostnader for tjenestene. Disse medlemmer vil understreke at det er en forutsetning at øyeblikkelig hjelp-plikten overholdes, og kan ikke akseptere for lang responstid med de alvorlige konsekvenser det kan få for pasientene."

På bakgrunn av behandlingen av Innst. S. nr. 300 (2000-2001) og av at det i dag ikke foreligger noen forslag om responstid, ber komiteen Regjeringen om en gjennomgang av ambulansetjenestens innhold og rekruttering.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, mener at også responstiden kan være en del av utredningen.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti mener at en reell vurdering av å fastsette krav til responstid for ambulansetjenesten skal inngå i utredningen, sett i lys av utviklingen de siste årene.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre viser til det fremlagte forslag om redusert responstid for ambulanse. Flertal-

let er enig i at lav responstid for ambulansetjenesten er svært viktig for den enkelte innbyggers opplevelse av trygghet for liv og helse. Det er en kjensgjerning at det ofte står om minutter når liv skal reddes.

Flertallet er kjent med at det tidligere har vært til dels store forskjeller i bemanning, kompetanse og beredskap i den akuttmedisinske tjenesten. Flertallet vil i den forbindelse vise til forskriften om krav til akuttmedisinske tjenester utenfor sykehus som omfatter legevaktordningen, den medisinske nødmeldetjenesten og ambulansetjenesten. I forskriften ble det stilt konkrete krav til bedre koordinering, økt kompetanse og tiltak for å øke tilgjengeligheten ved utrykning, nettopp for å øke kvaliteten på og tilgjengeligheten til tjenestene.

Flertallet vil særlig nevne krav om at ambulansene skal være tomannsbetjente, at det stilles særlige kompetansekrav til personellet, at ambulansene som hovedregel skal være bemannet med tilstedevakt; og at ambulanspersonell i vakt skal oppholde seg i umiddelbar nærhet av ambulansen. I tillegg vil flertallet vise til kravet om at de regionale helseforetakene og kommunene skal sørge for nødvendig samarbeid i den akuttmedisinske kjeden og sørge for at tjenestene er samordnet med øvrige nødetater og andre myndigheter.

Blant annet på bakgrunn av store geografiske forskjeller og hvordan tjenestene fungerer både lokalt og regionalt, tror et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Venstre, at det ikke vil være hensiktsmessig å fastsette nasjonale standarder for responstid. Dette flertallet er imidlertid opptatt av at kravene i forskriften innfris, og videre at det er tett oppfølging av at tjenestene utvikles og fungerer i tråd med forskriftens intensjon.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener det er på høy tid å få på plass konkrete tiltak knyttet til hvordan en skal få til enda høyere kvalitet i ambulansetjenesten, bedre rekruttering av kvalifisert personell og en så kort responstid som mulig. Disse medlemmer vil vise til at Norge, som et langstrakt land med til dels betydelige avstander inn til nærmeste sykehus, er svært avhengig av en godt utbygd ambulansetjeneste for å kunne sikre befolkningen et så godt og likeverdig helsetilbud som mulig, uavhengig av bostedsadresse. Dersom en skal kunne få dette til, er det viktig å legge klare føringer for hvordan denne tjenesten skal se ut i fremtiden. Det er også etter disse medlemmers mening viktig at en har sterkt fokus på denne yrkesgruppens arbeidsbetingelser og muligheter knyttet til opplæring og videreutdanning. Det er grunn til i den forbindelse å minne om at dette i stor grad er det helsepersonellet som kommer først til et ulykkessted.

Det er videre disse medlemmers syn at det raskt må igangsettes et arbeid knyttet til fastsettelse av krav til responstiden i hele landet. Dette arbeidet trenger ikke å ta lang tid da det allerede er gjort et grunnarbeid av det omtalte Akuttutvalget når det gjelder forslag til

responstider. Dette vil etter disse medlemmers syn være særs viktig for tryggheten for liv og helse i hele landet.

Disse medlemmer finner også grunn til å vise til Dokument nr. 3:9 (2005-2006) Riksrevisjonens undersøkelse av akuttmedisinsk beredskap i spesialisthelsetjenesten, der det påpekes en rekke svakheter og ulikheter mellom helseregionene. Undersøkelsene viser blant annet at det er store variasjoner mellom helseregionene med hensyn til hvor lenge ambulansen venter mellom hvert oppdrag, ambulanser som ofte brukes til rene transportoppdrag selv om dette kunne vært utført med andre transportmidler etc. Riksrevisjonen skriver også i sine merknader at effektiviteten i resten av sykehuset er avhengig av hvordan akuttmottaket fungerer. Det er viktig å sørge for at det ikke blir "flaskehals" andre steder i systemet. Riksrevisjonen legger til grunn at det fortsatt er et potensial for å redusere responstiden i mange distrikter. Det er også grunn til å vise til Riksrevisjonens merknader knyttet til kompetanse i akuttkjeden, der Riksrevisjonen skriver følgende:

"Riksrevisjonen peker også på at det er tvilsomt om departementet har fulgt opp Stortingets understrekning av hvor viktig det er å stille faglige krav til personellet, og at departementet må klargjøre hvordan forsvarlig tilsyn med pasientene sikres."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen fastsette krav om responstid for ambulansetjenesten i hele landet."

Komiteen vil understreke viktigheten av å ha en velfungerende luftambulansetjeneste for å kunne gi landets innbyggere en best og raskest mulig transport til sykehus når uhell eller sykdom inntreffer også utenfor tett befolkede områder med en godt utbygd ambulansetjeneste. I mange tilfeller kan minutter utgjøre den store forskjellen mellom liv og død eller mellom det å bli frisk eller få varige skader. På denne bakgrunn finner komiteen å ville peke på utfordringen knyttet til landingsplasser for luftambulansen ved en rekke store sykehus i Norge. Det er ikke tilfredsstillende at en ved

flere av landets sykehus er nødt til å lande helikopteret et godt stykke unna sykehuset, slik at en deretter må foreta en omplassering fra helikopteret og over i en ambulanse før pasienten kan fraktes videre til akuttmottaket. Komiteen er av den oppfatning at Regjeringen må sørge for en kartlegging av hvordan forholdene er lagt til rette for landing av luftambulanshelikoptrene, og iversette tiltak der det er nødvendig, slik at pasientene raskt kan komme til akuttmottaket. Det er komiteens oppfatning at luftambulansetjenesten må ses på som en svært viktig del av ambulansetjenesten. Komiteen mener derfor at det haster med å legge til rette for landingsplass for luftambulansetjenesten ved norske sykehus.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener dette må være en prioritert oppgave for Regjeringen.

Komiteen fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen vurdere hvordan en kan sikre luftambulansen gode landingsmuligheter ved norske sykehus."

FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Stortinget ber Regjeringen fastsette krav om responstid for ambulansetjenesten i hele landet.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteens tilråding fremmes av en samlet komité.

Komiteen viser til dokumentet og merknadene og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Stortinget ber Regjeringen vurdere hvordan en kan sikre luftambulansen gode landingsmuligheter ved norske sykehus.

Oslo, i helse- og omsorgskomiteen, den 27. november 2007

Harald T. Nesvik
leder

Sonja Mandt-Barthol森
ordfører

